

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 8. maja 1872.

O b s e g: Kratek prevdarek koristi milih tičkov. — Hitro pokončavanje gosenic. — Dvanajst glavnih pravil umnega poljedelstva. (Dalje.) — Slovensko slovstvo. — Mnogovrstne novice. — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Kratek prevdarek koristi milih tičkov.

Dandanes se res skrbí, ne samo za obdržanje, temuč tudi za množenje vsestransko koristnih milih tičkov.

Postava, kojo je o tej zadevi naredil deželni zbor kranjski, je na vse strani hvale vredna. A vendar ne more ta postava imeti zdatne koristi, dokler ona na južnih deželah, na pr. na Primorskem, v Italiji, na Grškem itd. ne obvelja, kajti gotovo je, čem več teh živalic na Slovenskem ohranimo, tem več jih v omenjenih deželah polovijo in podušé. V onih krajih vse: mlado in staro, moško in žensko v zimi po teh živalicah preži, na tisoče in tisoče teh živalic se ondi pojé. Tedaj vsa naša postavna bramba, ako še tako strogo spolnovana, ostane brez zaželenega uspeha za nas, temveč največi dobiček dobivajo gori omenjene dežele, namreč za svoje sladkosnedne golžeme, ktere jim mi skrbno polnimo.

Prevdarimo, koliko da kmetijstvu eno tiče gnjezdo velja.

Če tvoj sinko, dragi deželán, se s tem kratkočasi, da eno gnjezdo kosov, penic, srakoperjev ali drugih tičkov razkopá in vniči; ali če že izurjene tičke tebi na dom nosi, bodi-si da v vsakem gnjezdícu so po štiri jajčica ali četvero tičkov, znano je, da vsak mlad tiček še v gnjezdu bivajoč posredno do 50 gosenic ali kakovega družega mrčesa za živež potrebuje, kar mu ga njegovi stariši iz bližave donašajo, tedaj potrebuje vsako takovo gnjezdo po 200 mrčesev na dan. Ta živež traja od 4 do 5 tednov, pa če traja tudi le 30 dni, pojedó tički enega samega gnjezda 6000 gosenic.

Vsaka gosenica potrebuje pa za vsaki dan svojo gotovo hrano, bodi-si v perji ali cvetji. Recimo, da potrebuje ena sama gosenica, predno se do dobrega nažre, to je, da se v mešiček zavije, 30 dni časa, in če vsaki dan le eno cvetje požre, je tedaj ena 30 hrušek ali jabelk, češpelj itd. požrla. Koliko da pa 6000 gosenic v 30 dneh požró, je strašno slišati: namreč 180.000 takih cvetov!

Dragi deželán! da bi bil tvoj leni sinko tiče gnjezdo na miru pustil, tebi in tvojim sosedom bi 180.000 jabelk, hrušek ali družega sadja ali vsaj polovico tega privaroval.

Če pa ena gosenica, kakor se jej večkrat poljubi, namesti 1 cveta 10 do 20 ali 25 ali celó 30 sadnih cvetov požre ali vniči, in če še ostalo cvetje, ktero je svoj naravni živež zarad tega zgubilo, ker so gosenice vse perje na drevji požrle, omaga in se posuší in odpade, potem prevdarjaj, predragi sosed, kolika zguba je

tvojemu drevju, ako se tvoj srboriti sinko z vničenjem tičjih gnjezd ali s tem kratkočasi, da tičke iz gnjezda na dom nosi in morí; — prevdarjaj in računaj, koliko je eno samo tiče gnjezdo za tvoje kmetijstvo vredno.

Prav sam si tedaj leto za letom neizmerno škodo delaš, in namesti da preklinjaš gosenice, preklinjati bi moral svojo zanikernost, da ti tvoji otroci morijo tiče — največe dobrotnice vrtom!

J. Zelen.

Hitro pokončavanje gosenic.

Pri nas je vse sadno drevje lepo zeleno brez gosenic, po drugih okolicah pa je nago s snedenim perjem. Kako to? Jaz in učitelj sva šolarje silila, da so metulje lovili in plačevala za 20 vjetih metuljev 1 krajc. Nanosili so jih nama čez 8000, in s tem je cela fara gosenic rešena, le kaj malega se jih zapazi. In stroški za to veliko dobroto niso presegli veliko čez 4 gold. Pa zopet letos hočemo to storiti, otroci jih lovijo in jim glave potrgajo, s tem pa je veliko 100 gold. v naši fari škode obvarovane.

Predragi župani! Priporočam tudi vam to! Skrbite in združite se z učitelji, naročite šolarjem in drugim otrokom, da jih lovijo in vam nosijo, vsaj so stroški celó majhni, dobiček pa neizmerno velik!

Na Kokrici poleg Kranja.

Andrej Net.

Dvanajst glavnih pravil umnega poljedelstva.

Spisal Franjo Kuralt.

(Dalje.)

VI.

Za seme naj se najboljše in najlepše zrnje jemlje.

Vsak umen živinorejec vé, da samo onda bo dobro živino priredil, ako ima za plemo dobre in zdrave roditelje. Stari pregovor, da jabelko nikdar daleč od drevesa ne pade, se tudi tukaj jako vresničuje. Ako so pri živini roditelji pokveke, tudi mladina ne bo dosti vredna in pridelek bo slab.

Ravno tako je pri poljedelstvu. Zemlja brez semena ne dá nič, in ravno tako tudi seme brez zemlje nič. Slabo nezrelo seme vsejano v slabo, neobdelano zemljo gotovo ne bo dobrega in obilnega pridelka dalo. Drugače bo pa žetev, ako se dobro in zrelo seme v dobro obdelano zemljo vseje, gotovo dobra in obilna, trud se bo dobro izplačal.

Važno za vsakega poljedelca je dakle vprašanje: kakošno pa mora biti semensko zrnje?